Diversitat de llengües, diversitat d’escriptures

Les llengües dels catalans

L’escriptura implica un gran canvi respecte de les característiques del llenguatge humà. Si en aquest el missatge és transitori, evanescent, l’escriptura en permet la fixació.

Però l’escriptura no fa la llengua, en el sentit que la llengua és sempre prèvia a l’escriptura. Per això, totes les llengües són llengües al marge que tinguin tradició escrita o no. Que l’escriptura no sigui un element inherent a la llengua permet l’existència de sistemes d’escriptura diversos fins i tot en la mateixa llengua.

Les llengües que es parlen a Catalunya són moltes i la diversitat de sistemes d’escriptura que les comunitats fan servir és molt gran. T’has fixat que moltes botigues i restaurants tenen rètols en diferents escriptures?

Una llengua pot representar-se utilitzant un sistema d’escriptura i canviar a un altre al llarg de la història, també pot fer-ne servir més d’un simultàniament o pot simplement no utilitzar-ne cap. Això és possible perquè la dimensió fonamental de les llengües és l’oralitat i l’escriptura és una manera convencional i arbitrària de representar les llengües mitjançant signes gràfics.

Les llengües poden representar-se amb diferents sistemes d’escriptura, però cal adaptar-los mitjançant modificacions o la introducció de nous signes. L’alfabet àrab consta de 28 lletres, però per poder representar tots els sons de la llengua persa (o farsi) s’hi van afegir quatre lletres, i per escriure l’urdú es van crear quatre lletres més.

El **panjabi** s’escriu en tres alfabets diferents: el *devanagari*, a l’estat de Haryana (Índia) i associat a la religió hindú; el *shahmukhi*, versió de l’escriptura àrab utilitzada majoritàriament pels musulmans a la província del Panjab (Pakistan), i el *gurmukhi*, associat a la religió sikh i utilitzat a l’estat del Panjab (Índia).

ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਹੱਕ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਲ, ਸਮਝ ਤੇ ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਅਹਿਸਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans en panjabi (alfabet gurmukhi) *

سارے انسان آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابر پیدا ہوندے نیں۔ اوہ عقل تے چنگے مندے دی پچھان تے احساس رکھدے نے ایس واسطے اوہناں نوں اک دوجے نال بھائی چارے والا سلوک کرنا چاہی دا اے۔

Article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans en panjabi (alfabet shahmukhi) *

L’**amazic** té un alfabet propi des de l’antiguitat (alfabet tifinagh). Actualment aquesta llengua s’escriu utilitzant l’alfabet tifinagh, l’alfabet àrab i l’alfabet llatí.

ⵉⵎⴰⵏⵏⵉ, ⴰⵏⵉⵏ ⵎⴰ ⵍⵍⴰⵏ ⵜⵜⵍⴰⵍⵉⵏ ⴷ ⵉⵍⵍⵉⵍⵍⵉⵏ ⵎⴰⵡⵍⵉⵏ ⴷⵉ ⵍⵉⵡⵉⵔⵎⴰ ⴷ ⵢⵉⵣⵔⴼⴰⵏ-ⵖⵓⵔ ⵙⵉⵏ ⵜⴰⵎⴰⴽⵙⵉⵜ ⴷ ⵍⵀⴰⵡⵍ ⵓ ⵢⵉⵙⵙⴼⴽ ⴰⴷ-ⵜⵉⵍⵍⵉ ⵜⵉⵏⵎⴰⵜⵜ ⵖⴰⵔ ⴰⵙⵉⵏ.

Article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans en amazic (alfabet tifinagh) *

Imdanen, akken ma llan ttlalen d ilelliyen msawan di lḥweṛma d yizerfan-ghur sen tamsakwit d lâquel u yessefk ad-tili tegmatt gar asen.

Article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans en amazic (alfabet llatí) *

Alfabet àrab

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ي

Alfabet àrab adaptat al persa

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ي + پ چ ژ گ

Alfabet àrab adaptat a l’urdú

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ي + پ چ ژ گ + ٹ ڈ ڑ ے

* Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres.

OBRA SOCIAL Caixa Sabadell

[=]
c i e m e n

GELA Grup d’Estudi de Llengües Amenaçades

Les llengües dels catalans